# Raadsvoorstel

| | |
|---|---|
| **Onderwerp** | Raadsvoorstel Agenda Open Stad |
| **Zaakid** | 0637636813 |
| **Versie** | |
| **Auteur** | M. Kohlen<br>06 – 38.68.53.24<br>m.a.kohlen@zoetermeer.nl |
| **Gemeentesecretaris** | Huykman, B.J.D. |
| **Directeur** | Quentin, A. |
| **Portefeuillehouder** | Wethouder Ter Laak |
| **Medeverantwoordelijke(n)** | |

| | |
|---|---|
| **Uiterste behandeldatum (+ reden)** | |
| **Programma(s)** | Programma 2 Samen leven en ondersteunen |
| **Eerdere besluitvorming** | VN-Verdrag Handicap<br>Initiatiefvoorstel Open Stad<br>Raadsvoorstel Rekenkameronderzoek toegankelijkheid |
| **Samenvatting** | Dit raadsvoorstel betreft de behandeling van de agenda Open Stad, de lokale inclusie agenda van de gemeente Zoetermeer. De agenda Open Stad omvat het beleid en de ambities rondom de fysieke toegankelijkheid. Het college verzoekt de gemeenteraad om de agenda Open Stad vast te stellen. Gezien het ontbreken van financiele middelen zijn deze ambities nu niet opgenomen in de agenda Open Stad, maar staan deze geformuleerd in een apart document. Indien de raad met een dekkingsvoorstel komt voor de aanvullende ambities, kunnen deze worden opgenomen in het basisdocument agenda Open Stad. |
| **Bijlagen** | Bijlage 1: De agenda Open Stad<br>Bijlage 2: aanvullende ambities Open Stad |

# Raadsbesluit 0637636813

Raadsvoorstel 'Agenda Open Stad'

De raad van de gemeente Zoetermeer;
Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 27 oktober 2020

**Besluit**

1. De agenda Open Stad vast te stellen met daarin opgenomen de ambities:

    a. De gemeente organiseert jaarlijks een ervaringstour voor winkeliers, horeca-ondernemers en eigenaren van winkelpanden om de bewustwording te stimuleren.
    b. De gemeente stelt gemeentebeleid op om kwetsbare inwoners met een ondersteuningsvraag zo passend en zelfstandig mogelijk te kunnen laten wonen.
    c. De gemeente Zoetermeer pleegt onderhoud en nieuwbouw volgens de vastgelegde hoge standaarden voor vastgoed en openbare ruimte.
    d. Toegankelijkheid speelt een grote rol in de nieuwe beheervisie.
    e. De gemeente stimuleert de fysieke toegankelijkheid van evenementen.
    f. Begrijpelijke taal is het uitgangspunt bij de gemeentelijke correspondentie per 2020.
    g. De gemeente maakt alle Zoetermeerse online omgevingen toegankelijk.
    h. De gemeente Zoetermeer ziet toe op het vergroten van het aantal passende (toegankelijke/ levensloopbestendige) woningen voor mensen met een beperking.

Dit besluit treedt in werking twee weken na de bekendmaking daarvan. Tenzij over dit besluit een inleidend verzoek tot het houden van een referendum wordt gedaan.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad op 25 januari 2020

de griffier, de voorzitter,

drs. R. Blokland MCM drs. M.J. Bezuijen

# Toelichting

## Probleemstelling en kader

Inleiding
Dit raadsvoorstel betreft de behandeling van de agenda Open Stad, de lokale inclusie agenda van de gemeente Zoetermeer. De agenda Open Stad omvat het huidige beleid en de ambities van de gemeente op het gebied van toegankelijkheid. Deze ambities zijn gebundeld in de agenda Open Stad. Daarnaast staan in dit raadsvoorstel ambities genoemd die de toegankelijkheid van Zoetermeer vergroten, maar die aanvullend budget vragen. Gezien het ontbreken van financiele middelen zijn deze ambities nu niet opgenomen in de agenda Open Stad, maar de ambities kunnen na een dekkingsvoorstel vanuit de raad wel worden opgenomen in de agenda. Deze ambities en de bijbehorende financien worden in dit voorstel apart benoemd.

De lokale inclusie agenda wordt in Zoetermeer de Agenda Open Stad genoemd, zodat dit gerelateerd kan worden aan het initiatiefvoorstel Open Stad dat de gemeenteraad in 2016 heeft ingediend. Het document is opgesteld om een overzicht te verschaffen in het beleid rondom toegankelijkheid dat ontwikkeld is en de ambities in de gemeente Zoetermeer. Daarnaast voorziet de agenda Open Stad in achtergrondinformatie voor wat betreft de huidige situatie en positie van toegankelijkheid in Zoetermeer.

Naar aanleiding van het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een handicap stellen de gemeenten in Nederland een lokale inclusie agenda op. Gemeenten zijn vrij om deze agenda in te richten naar eigen inzicht. De gemeente Zoetermeer ziet de waarde van een goede samenwerking met de Toegankelijkheidsraad en heeft hen gevraagd om mee te denken bij het opstellen van de agenda Open Stad.

Zoetermeer wil een toegankelijke stad zijn. De stad vindt het belangrijk om een prettige leef- en verblijfomgeving te zijn voor alle inwoners en bezoekers. Daarnaast raakt de toegankelijkheid alle domeinen van een samenleving. Zo heeft een betere fysieke toegankelijkheid een positieve uitwerking op veel van de beleidsterreinen binnen het Sociaal Domein, zoals zorg- en begeleidingskosten. Tot slot is een goede toegankelijkheid van Zoetermeer van belang om uitvoering te geven aan het in 2016 geratificeerde VN- verdrag handicap, waarin staat dat iedereen volwaardig moet kunnen deelnemen aan de samenleving. De agenda Open Stad geeft aan dat de gemeente Zoetermeer zich inspant om steeds meer uitvoering te geven aan dit VN-verdrag voor de rechten van de mensen met een handicap.

## De ambities uit de agenda Open stad

De raad wordt voorgesteld om de agenda Open Stad vast te stellen en hiermee het college te verzoeken uitvoering te geven aan onderstaande ambities. Deze ambities worden uitgebreid toegelicht in bijlage 1: de agenda Open Stad. Onderstaand wordt ambitie a t/m h kort samengevat.

a. De gemeente organiseert jaarlijks een ervaringstour voor winkeliers, horeca-ondernemers en eigenaren van winkelpanden om de bewustwording te stimuleren.

De toegankelijkheid in het openbaar gebied kan door het juist plaatsen van reclame en uitstallingen goed worden gewaarborgd. Het deelnemen aan een ervaringstour zorgt voor bewustwording en kan hierdoor bijdragen aan het juist plaatsen van reclame en uitstallingen. In diverse beleidsstukken staat weergegeven op welke locaties uitstallingen en reclame mag worden geplaatst.

b. De gemeente stelt gemeentebeleid op om kwetsbare inwoners met een ondersteuningsvraag zo passend en zelfstandig mogelijk te kunnen laten wonen.

Diverse doelgroepen, waaronder ouderen, mensen met een beperking of andere kwetsbare inwoners hebben baat bij gelijkvloerse woningen die goed toegankelijk zijn of gemakkelijk aan te passen zijn aan nieuwe woonwensen.

c. De gemeente Zoetermeer pleegt onderhoud en nieuwbouw volgens de vastgelegde hoge standaarden voor vastgoed en openbare ruimte.

Het afgelopen jaar zijn middels normenkaders afspraken voor toegankelijk ontwikkelen vastgelegd. Het is de norm geworden om tijdens ontwikkeling of opknappen van openbaar gebied of gemeentelijk vastgoed, de toegankelijkheid hierbij te waarborgen.

d. Toegankelijkheid speelt een grote rol in de nieuwe beheervisie.

In de beheervisie staat weergegeven hoe de gemeente de openbare ruimte voor lagere tijd wil beheren. Als toegankelijkheid wordt meegenomen vanaf de eerste plannen, is uitvoerbaarheid vaak goedkoper en gemakkelijker.

e. De gemeente stimuleert de fysieke toegankelijkheid van evenementen.

Het VN-verdrag Handicap schrijft voor dat personen met een handicap op gelijke voet met anderen moeten kunnen deelnemen aan het culturele en sociaal- maatschappelijk leven. De gemeente Zoetermeer stuurt, met name in de voorbereidende fase, zo goed mogelijk op de toegankelijkheid van evenementen voor iedereen.

f. Begrijpelijke taal is het uitgangspunt bij de gemeentelijke correspondentie per 2020.

Vrijwel alle uitgaande brieven van de gemeente zijn in begrijpelijke taal geschreven, zodat deze correspondentie ook toegankelijk is voor mensen met een lagere taalontwikkeling.

g. De gemeente maakt alle Zoetermeerse online omgevingen toegankelijk.

Recent is door het college de toegankelijkheidsverklaring van de publieke website www.zoetermeer.nl ondertekend. In deze toegankelijkheidsverklaring is opgenomen dat de gemeente Zoetermeer zich zal inspannen om de gemeentelijke website toegankelijk te maken voor alle doelgroepen, dus ook laaggeletterden, slechtzienden en slechthorenden. Na de gemeentelijke website zullen ook de andere gemeentelijke online omgevingen toegankelijk worden gemaakt.

h. De gemeente Zoetermeer ziet toe op het vergroten van het aantal passende (toegankelijke/ levensloopbestendige) woningen voor mensen met een beperking.

Door dit thema op te nemen in de omgevingsvisie Zoetermeer 2040 kan het op een goede manier verbonden worden met de verschillende doelen en opgaven voor de stad en wordt een sterke basis gelegd voor de doorvertaling van toegankelijkheid in planvorming en uitvoering van zowel buitenruimte als nieuwe vastgoedprojecten. Bovendien worden beleidsmakers en (indirect) ontwikkelaars meer gestimuleerd om de toegankelijkheid/ levensloopbestendigheid van de woningen op voorhand in te calculeren.

**Aanvullende ambities**

Het college heeft naast de basisambities ook drie aanvullende ambities opgesteld waaraan op dit moment geen uitvoering kan worden gegeven, gezien het ontbreken van financiële middelen. Indien de raad met een dekkingsvoorstel komt kunnen de ambities echter wel worden opgenomen in het basisdocument. Deze aanvullende ambities worden uitgebreid toegelicht in bijlage 2: de aanvullende ambities Open Stad.

i. In nieuwe beleidsontwikkelingen voor de buitenruimte is expliciet aandacht voor mensen met een fysieke beperking.

Mensen met een fysieke beperking hebben baat bij aanvullende maatregelen in de buitenruimte. Innovatieve ontwikkelingen (zoals slimme verkeerslichten die reageren op een sensor) kunnen mensen met een fysieke beperking helpen bij het bewegen in de openbare ruimte.
Voor de innovatieve ontwikkelingen zijn financiële impulsen nodig. Hiervoor wordt ieder jaar €50.000,- beschikbaar gesteld. Indien nodig, zal er aanvullend budget worden aangevraagd.

j. Door het verlengen van de kwaliteitsimpuls wordt de toegankelijkheid van Zoetermeer vergroot.

Het standaard onderhoudsniveau van de openbare ruimte is momenteel vrij laag i.v.m. kostenbesparingen (kwaliteitsnorm C voor woonwijken, kwaliteitsnorm B voor winkelcentra en bedrijventerreinen). Het omhoog brengen van dit onderhoudsniveau kost te veel geld. Hierom is de kwaliteitsimpuls opgezet. Dit is een tijdelijk budget (tot eind 2022) dat wordt gebruikt om het kwaliteitsniveau van het gebruik en de beleving van de openbare ruimte op te hogen. De toegankelijkheid heeft hier profijt van. De kwaliteitsimpuls is echter tijdelijk, onderzocht zou moeten worden of de kwaliteitsimpuls van meer structurele aard kan worden gemaakt.
Het voortzetten van de kwaliteitsimpuls kost per jaar €750.000. De kwaliteitsimpuls voorziet niet in alle extra onderhoudskosten. De kwaliteitsimpuls wordt niet alleen ingezet voor toegankelijkheidsdoeleinden.

k. Het op vier punten geschouwd strategisch gemeentelijk vastgoed wordt zo toegankelijk mogelijk gemaakt. Dit vraagt een investering van 182.000 euro per jaar aan kapitaallasten voor het openbaar vastgoed in eigendom van de gemeente Zoetermeer.

Het gemeentelijk vastgoed wordt gebruikt door de inwoners van Zoetermeer. Ook mensen met een beperking dienen ongehinderd zelfstandig gebruik te kunnen maken van deze panden. De inventarisatie van de toegankelijkheid van de panden moet hiervoor worden omgezet in acties om de panden zo toegankelijk mogelijk te maken en alle inwoners van Zoetermeer hiermee in staat te stellen gebruik te maken van de panden.
De investering bedraagt in totaal afgerond 4,3 mln. euro. De exploitatielasten die hieruit voortvloeien bedragen afgerond €182.000 per jaar aan kapitaallasten (indexering voorbehouden).

**Voorstel/keuzemogelijkheden/risico's**

De basisagenda Open Stad vast te stellen met daarin opgenomen de ambities:

a. De gemeente organiseert jaarlijks een ervaringstour voor winkeliers, horeca-ondernemers en eigenaren van winkelpanden om de bewustwording te stimuleren.
b. De gemeente stelt gemeentebeleid op om kwetsbare inwoners met een ondersteuningsvraag zo passend en zelfstandig mogelijk te kunnen laten wonen.
c. De gemeente Zoetermeer pleegt onderhoud en nieuwbouw volgens de vastgelegde hoge standaarden voor vastgoed en openbare ruimte.
d. Toegankelijkheid speelt een grote rol in de nieuwe beheervisie.
e. De gemeente stimuleert de fysieke toegankelijkheid van evenementen.
f. Begrijpelijke taal is het uitgangspunt bij de gemeentelijke correspondentie per 2020.
g. De gemeente maakt alle Zoetermeerse online omgevingen toegankelijk.
h. De gemeente Zoetermeer ziet toe op het vergroten van het aantal passende (toegankelijke/ levensloopbestendige) woningen voor mensen met een beperking.

Argumenten en kanttekeningen

*a.1 De winkeliers, horeca-ondernemers en eigenaren van winkelpanden ervaren door een ervaringstour de voordelen van passend beleid voor mensen met een beperking.*
Het beleid rondom toegankelijkheid wordt gemakkelijker geimplementeerd bij alle betrokkenen als de bewustwording is vergroot (bijvoorbeeld door een ervanringstour).

*b.1 Naar verwachting krijgt de gemeente Zoetermeer de komende jaren een groeiend aantal inwoners met een ondersteuningsbehoefte.*
Hierom is het wenselijk om hier tijdig beleid voor op te stellen.

*c.1 Vastgelegde hoge standaarden voor vastgoed en openbare ruimte zorgen voor een vaststaande interpretatie van de toegankelijkheidsstandaarden.*

*d.1 De toegankelijkheid van de openbare ruimte heeft invloed op de zelfredzaamheid van inwoners met een beperking.*

*e.1 Evenementen dienen toegankelijk te zijn voor iedereen, dus ook voor mensen met een beperking.*
Het meenemen van toegankelijkheidseisen bij subsidies of vergunningen helpen een organisator dit te bereiken.

*f.1 In 2020 wordt kritisch gekeken naar de eerste partij gemeentelijke correspondentie, daarna volgt de uitrol van de andere gemeentelijke correspondentie in begrijpelijk taal.*

*g.1 Websites dienen toegankelijk te zijn voor iedereen door te voldoen aan de toegankelijkheidsstandaarden voor websites.*

*h.1 Het aantal inwoners dat een passende levensloopbestendige/ toegankelijke woning nodig heeft neemt naar verwachting de komende jaren toe.*
Om hierop toe te zien wordt dit vraagstuk verankerd in een toegankelijkheidsparagraaf in de omgevingsvisie Zoetermeer 2040.

Kanttekeningen

*b.1 Onderzocht moet worden op welke wijze de ontwikkelaars/ bouwers gestimuleerd kunnen worden om daadwerkelijk levensloopbestendig te bouwen. De extra kosten moeten opwegen tegen de baten.*

*c.1 De gedachte aan hogere kosten en lastiger bouwen kan ervoor zorgen dat ontwikkelaars minder geïnteresseerd zijn in het ontwikkelen van een project. De kosten mogen niet hoger zijn dan de baten.*

*c.2 Tevens dient er gewaarborgd te worden dat de toegankelijkheid geen belemmering vormt voor andere uitgangspunten, zoals duurzaamheid en brandveiligheid.*

*e.1 Indien opgenomen in de evenementennota (voor verstrekken vergunningen en subsidies) moet de mogelijkheid tot uitzondering kunnen blijven bestaan.*

*f.1 Er dient een prioritering te worden aangebracht; niet alle gemeentelijke correspondentie kan tegelijkertijd worden aangepakt.*

*h.1 Het opnemen van toegankelijkheid in de Omgevingsvisie Zoetermeer 2040 leidt nog niet direct tot meer levensloopbestendige woningen, wel tot een bewustwording en verplichting om het mee te laten wegen in besluitvorming. Bij het maken van nieuwe plannen en afspraken, zullen steeds de kosten en baten moeten worden afgewogen.*

**Financiën**
De ambities a t/m h behoren tot de agenda Open Stad. De ambities i, j en k vragen om aanvullende financiele middelen en zijn om deze reden niet opgenomen in het basisdocument agenda Open Stad. Indien de raad wil dat het college uitvoering geeft aan ambities i, j en k, verzoekt het college de raad om met een apart dekkingsvoorstel te komen. De ambities i, j en k zijn te vinden in bijlage 2: aanvullende ambities Open Stad.

**Controleprotocol**
Niet van toepassing.

**Samenspraak en Communicatie**
De Toegankelijkheidsraad is betrokken geweest bij het opstellen van de agenda Open Stad en de bijbehorende ambities.

**Duurzaamheid**
Enkele ambities hebben ook positieve gevolgen voor de duurzaamheid van gemeentelijk vastgoed. Dit is in de agenda Open Stad echter niet meegenomen als een van de aandachtspunten.

**Toegankelijkheid en bruikbaarheid voor gehandicapten**
De Toegankelijkheidsraad is betrokken geweest bij het opstellen van de agenda Open Stad en de bijbehorende ambities.

**Rapportage en evaluatie**
Indien vastgesteld door de gemeenteraad, zal het college de basisambities van de agenda Open Stad in werking gaan stellen. Evaluatie van de implementatie van de ambities volgt eind 2021.

<u>Planning</u>
Niet van toepassing.